
Handling 2024 nr 259

Motion av Jessica Blixt (D) och Martin Wannholt (D) om åtgärder för att förhindra sexuella övergrepp mot barn och unga

De senaste åren har rapporter om övergrepp mot barn inom kommunala verksamheter skakat Sverige. I ett uppmärksammat fall i Mellansverige förgrep sig en kommunanställd på förskolebarn under flera års tid, trots att varningssignaler fanns. I september 2024 dömdes en skolanställd för bland annat grovt barnpornografibrott, kränkande fotografering och sexuellt ofredande, då han under flera år hade smygfilmat över 100 flickor i lågstadieåldern. Dessa händelser belyser vikten av att säkerställa att effektiva rutiner och fungerande arbetssätt finns inom kommunen för att förhindra att något liknande sker i Göteborg.

Vi föreslår därför att en genomlysning av stadens säkerhetsarbete genomförs, med fokus på flera centrala aspekter, i syfte att förebygga övergrepp. Att skydda barn och unga från övergrepp är ett av Göteborgs Stads viktigaste uppdrag. Verksamheter där barn vistas – såsom förskolor, skolor, fritidshem och föreningar – måste vara trygga och säkra miljöer där både barn och vårdnadshavare känner förtroende. För att uppnå detta krävs ett kontinuerligt arbete med att identifiera och minimera risker för övergrepp, samt att skapa en kultur där säkerhet och trygghet är en självklarhet.

Utredningen bör särskilt fokusera på att identifiera förbättringsområden i rutiner och arbetssätt som minimerar risken för sexuella övergrepp. De stärkta rutinerna bör bland annat omfatta regler för privat mobilanvändning bland personal, riktlinjer för ensamarbete, hantering av digitala verktyg samt stöd till civilsamhällets barn- och ungdomsorganisationer för att stärka deras arbete mot övergrepp. Genom att implementera effektiva säkerhetsåtgärder kan vi även bidra till att manlig personal känner sig tryggare och inte riskerar att bli orättvist misstänkliggjord. Samtidigt måste arbetet baseras på sakliga riskbedömningar och beakta att förövaren kan vara av vilket kön som helst.

Vidare behöver utredningen undersöka möjligheterna att införa krav på säkerhetsanpassning, såsom insyn och undvikande av isolerade utrymmen, vid om- och nybyggnation av förskolor och andra aktuella lokaler. Målet är att skapa miljöer som aktivt minskar risken för övergrepp och stärker barnens trygghet och säkerhet.

Det är också av stor betydelse att använda kunskaper och erfarenheter från andra kommuner samt aktuell forskning inom området. Genom att jämföra rutiner och arbetssätt med andra kommuners lösningar och använda forskningsbaserade metoder kan Göteborgs Stad säkerställa att de mest effektiva åtgärderna implementeras för att skydda barn och unga.

Utöver att säkerställa säkra miljöer är det avgörande att tidigt kunna identifiera signaler på sexuella övergrepp eller utsatthet. Det är viktigt att vara medveten om att personer med avsikt att utnyttja barn ofta söker sig till yrken och sammanhang där de får kontakt med barn. Göteborgs Stad har därför inte bara en skyldighet att skydda barn och unga utan också ett ansvar att utbilda personalen. Genom att stärka deras kunskap och medvetenhet kan tecken på att något är fel upptäckas och hanteras i ett tidigt skede.

Förslag till beslut i kommunfullmäktige:

1. Kommunstyrelsen får, i samverkan med förskolenämnden, grundskolenämnden, idrotts- och föreningsnämnden och socialnämnderna, i uppdrag att ta fram rutiner och arbetssätt för att förhindra övergrepp i verksamheter där barn och unga vistas regelbundet.
2. Kommunstyrelsen får, i samverkan med förskolenämnden, grundskolenämnden, idrotts- och föreningsnämnden, socialnämnderna och stadsfastighetsnämnden, i uppdrag att utreda möjligheterna att renovera befintliga förskolor för att förbättra säkerheten samt att ta fram nya krav på insyn och säkerhetsanpassning vid nybyggnation.
3. Kommunstyrelsen får, i samverkan med förskolenämnden, grundskolenämnden, idrotts- och föreningsnämnden och socialnämnderna, i uppdrag att initiera en utbildning för personal som arbetar med barn och unga för att öka kunskapen om hur sexuella övergrepp mot barn lättare kan upptäckas.

Jessica Blixt (D)

Martin Wannholt (D)